

BESTE DEELNEMER AAN CULTUUREDUCATIE MET KWALITEIT DRENTHE,

De kans is groot dat u of uw collega in mei de vragenlijst EVI heeft ingevuld. Ik spreek ook namens Compenta als ik zeg dat ik erg gelukkig ben met de interessante en eerlijke antwoorden die u en/of uw collega heeft gegeven. Ik heb de ingevulde vragenlijsten doorgelezen en geanalyseerd om Compenta een beeld te kunnen geven van hoe het 'ervoor staat' in Drenthe. In hoeverre hebben de scholen hun doelen na het eerste jaar bereikt? Welke stappen zijn er gezet? Wat gaat goed, en wat zijn de knelpunten? Wat kan Compenta doen om de scholen verder te ondersteunen? In het Onderzoeksrapport Moneva CemK 2014 heb ik deze vragen uitgebreid beantwoord. U kunt dit rapport vinden op de website van Compenta. In deze brief vat ik de bevindingen voor u samen. Ik volg daarbij de volgorde van de vragen in EVI: deskundigheid, visie, doorgaande leerlijn en relatie met het netwerk.

Deskundigheid

De meerderheid van de scholen in Drenthe heeft op dit moment nog geen opgeleide Interne Cultuurcoördinator (ICC-er) in het team. Maar dat is aan het veranderen. Eenentwintig scholen laten nu een ICC-er opleiden. Wanneer die 'ICC-ers in spe' klaar zijn met hun opleiding, hebben de meeste scholen in Drenthe een ICC-er in het team. Ook veel scholen die nu nog geen ICC-er hebben zijn van plan om een ICC-er op te leiden. De stap naar ambitiescenario 2 wordt op dit vlak dus volop gezet.

Veel scholen die een ICC-er in het team hebben geven aan dat de verankering van de deskundigheid in het team een knelpunt is. Vaak is alleen de ICC-er deskundig op het gebied van cultuuronderwijs, en verdwijnt die deskundigheid als hij of zij uitvalt of vertrekt. Deze scholen geven aan dat zij behoefte hebben aan teamscholing. Vooral als zij een verticale doorgaande leerlijn willen ontwikkelen (een cultuuronderwijsprogramma van groep 1 t/m 8), is het gewenst dat andere leerkrachten ook mee kunnen denken over het cultuuronderwijs en het (eventueel) zelf uit kunnen voeren. Deskundigheidsbevordering van het team is dus de gewenste vol-

gende stap voor scholen met een ICC-er. ICC-ers geven daarnaast aan dat zij behoefte hebben aan vakinhoudelijke deskundigheid - kennis van de verschillende kunstvakken.

Scholen die nog geen ICC-er hebben geven aan dat zij vooral behoefte hebben aan organisatorische deskundigheid, en aan kennis om een visie te kunnen formuleren. Dit zijn bij uitstek de deskundigheden van een ICC-er. Ongeveer de helft van deze scholen geeft aan dat zij (eventueel samen met andere scholen) een medewerker wil opleiden. Er zijn ook scholen die aangeven dat zij, ondanks het ontbreken van een ICC-er, voldoende deskundigheid in het team hebben. Vaak is er dan een medewerker die een kunstzinnige achtergrond heeft, of affiniteit met een kunstdiscipline.

Het doel van Cultuureducatie met Kwaliteit is dat de deskundigheid in cultuuronderwijs binnen de school geborgd wordt. Vervult de meeste scholen willen zich op dit vlak verder ontwikkelen. Kortom, het gaat de goede kant op met de deskundigheid!

Visie

Een grote meerderheid van de scholen heeft een visie op cultuuronderwijs beschreven. Veel van hen zien ook de noodzaak om de visie goed met het team af te stemmen en jaarlijks te evalueren. De meerderheid van de scholen die nog geen visie hebben wil graag een visie ontwikkelen. Op dit vlak doen de Drentse scholen het dus opvallend goed. Ik heb uiteenlopende doelstellingen langs zien komen en was regelmatig verrast door de originaliteit en gedrevenheid. Er is me ook iets opgevallen: er zijn grote verschillen tussen de doelstellingen en visies die de scholen verwoordden. Het belangrijkste verschil is het verschil tussen algemene doelstellingen en schoolspecifieke doelstellingen. Veel scholen beschreven algemene doelstellingen, zoals 'cultuureducatie draagt bij aan de brede ontwikkeling van het kind' of 'cultuureducatie ondersteunt de leerling in zijn persoonlijke ontwikkeling' (dit zijn verzonden citaten, ter voorbeeld). Deze citaten geven aan dat de school het door Compenta gevoelde belang van cultuuronderwijs ziet, en dat er draagvlak is om het

cultuuronderwijs te ontwikkelen. Maar het kan zijn dat een school op een gegeven moment behoefte krijgt aan meer concrete of schoolspecifieke doelstellingen, die ook regelmatig werden beschreven. Een voorbeeld van een schoolspecifieke doelstelling is: "omdat onze leerlingen een taalachterstand hebben, moet het cultuuronderwijs op onze school bijdragen aan de taalontwikkeling van de leerling". Het handige van zo'n specifieke doelstelling is dat op basis daarvan gerichte keuzes gemaakt kunnen worden in het aanbod van culturele activiteiten. De school uit dit voorbeeld zou er dan bijvoorbeeld voor kunnen kiezen om vaker naar de bibliotheek te gaan, of een tentoonstelling over letters te bezoeken.

Voor scholen die graag beredeneerde keuzes in het cultuuraanbod willen maken of een doorgaande leerlijn willen ontwikkelen, kan het dus erg nuttig zijn om schoolspecifieke doelstellingen te beschrijven. Dat helpt ook om een volgend ambitie scenario te bereiken. Een mooie uitdaging!

Doorgaande leerlijn

De meeste scholen zijn tevreden over de samenhang in hun cultuuronderwijs, maar zouden nog wel graag een doorgaande leerlijn willen ontwikkelen. Deze scholen geven aan dat ze nu een culturele ervaringslijn hebben - het cultuuronderwijs hangt enigszins samen, maar nog niet zodanig dat er sprake is van een doorgaande leerlijn (waarbij er een cultuuronderwijsprogramma is uitgewerkt voor groep 1 t/m 8 dat aansluit op andere vakken en op de culturele omgeving en cognitieve ontwikkeling van de leerling). Slechts een klein aantal scholen heeft al een doorgaande leerlijn uitgewerkt en vastgelegd. Dit blijkt niet zo gemakkelijk te zijn. Gebrek aan deskundigheid is een veelgenoemd knelpunt. Om een doorgaande leerlijn te ontwikkelen is het belangrijk om over voldoende organisatorische en vakinhoudelijke deskundigheid te beschikken. Hierbij zouden de instellingen van Compenta hulp kunnen bieden.

Relatie met het netwerk

De meerderheid van de scholen (61%) is tevreden over haar relaties met het culturele netwerk. De scholen die ontevreden zijn (14%), zijn vooral ontevreden over zichzelf: zij zouden graag een actievere rol willen vervullen en meer inspraak willen. Dat is ook precies wat Cultuureducatie met Kwaliteit van hen verlangt. De meerderheid van de scholen heeft op dit moment nog een passieve rol: zij nemen aanbod af, en nemen zelf weinig initiatief. Zij doen ook niet mee aan productontwikkeling (een onderdeel van de regeling, waarbij culturele aanbieders subsidie kunnen ontvangen om in samenwerking met scholen een cultureel product te ontwikkelen). De scholen die wel hebben deelgenomen aan productontwikkeling zijn enorm enthousiast. Zij noemen de projecten 'super' en geven aan dat zowel de leerkrachten, de ouders als de leerlingen er veel plezier aan beleven.

Veel scholen geven aan dat ze er nu nog niet aan toe zijn om actief en regisserend in het netwerk te participeren. En dat is niet zo vreemd. De verwachting is dat sommige scholen vanzelf de behoefte krijgen om zich actiever en meer regisserend op te stellen, zodra ze zich op andere vlakken verder ontwikkeld hebben (indien dat geambieerd wordt). Bijvoorbeeld als de school een doorgaande leerlijn heeft ontwikkeld, en precies weet wat zij van haar culturele omgeving verlangt.

Terugblik

In de terugblik op het eerste jaar geven scholen aan dat de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit vooral extra activiteiten heeft opgeleverd. Dit is wel opvallend, omdat dit niet direct een doelstelling van de regeling is. Maar extra activiteiten kunnen wel belangrijk zijn om de eigen deskundigheid te vergroten, een doorgaande leerlijn te ontwikkelen (waarin die activiteiten geborgd worden) en relaties op te bouwen. Bewustwording en inzicht werden ook regelmatig als belangrijkste opbrengsten genoemd. De meeste scholen zijn

erg tevreden over de opbrengsten tot nu toe, en op twee scholen na wil iedereen een nieuwe subsidieaanvraag indienen.

Conclusie

De meeste scholen hadden de ambitie om na twee jaar scenario 2 te hebben bereikt. Sommige scholen waren ambitieuzer en kozen voor scenario 3 of 4. Gemiddeld genomen wilden de scholen in twee jaar tijd scenario 2.2 bereiken. Na een jaar is (provinciaal) gemiddeld scenario 1.8 bereikt. Er is een duidelijke ontwikkeling zichtbaar van scenario 1 naar 2, en er zijn al veel stappen gezet. Ook hebben de meeste scholen de wens geuit om zich verder te ontwikkelen. Het is uniek dat in Drenthe zo veel scholen deelnemen aan de regeling (inmiddels 95%), en dat er door zovelen gewerkt wordt aan het bereiken van de doelen. De scholen in de gemeenten De Wolden, Meppel en Noordenveld zijn voorlopers. Op de laatste pagina van deze samenvatting vindt u de gemiddelde scores per gemeente gevisualiseerd in EVI-piramides. Maar belangrijker is uw persoonlijke score, die u vindt in uw EVI-dossier (beschikbaar via www.compenta.nl/evi), en de ontwikkeling van uw eigen school.

Ik wil u bij dezen bedanken voor de fijne reacties op EVI en de ideeën voor verdere ontwikkeling van het instrument. Uw tips zal ik gebruiken om EVI voor de nieuwe invulronde te verbeteren. Mocht u naar aanleiding van deze brief nog vragen of opmerkingen hebben, neem dan gerust contact met mij op.

Met vriendelijke groet,
mede namens Compenta,

Zoë Zernitz
Rijksuniversiteit Groningen

Email: z.zernitz@rug.nl

Aa en Hunze

Assen

Borger-Odoorn

Coevorden

De Wolden

Emmen

Drenthe

Hoogeveen

Meppel

Midden-Drenthe

Noordenveld

Tynaarlo

Westerveld